

SÖZLÜKÇÜLÜK'TE EMOJİLERDEN YARARLANMA MÜMKÜN MÜDÜR?*

İ. Gülsel SEV**

Geliş Tarihi: Nisan, 2018

Kabul Tarihi: Haziran, 2018

Öz

Popüler kültürde sözsüz iletişimin alternatifi, dijital iletişimin yeni dili, duyguları anlatmaya yönelik yüz ifadelerinin yanı sıra birtakım kavram ve düşünceleri de anlatan grafik temelli simgeler 'emoji' olarak tanımlanmaktadır. Sözcüğün kökeninde Japonca 'resim' anlamına gelen 'e' ve 'harf, karakter' anlamına gelen 'moji' vardır.

20. yüzyılın sonunda Japon üreticiler tarafından farklı biçimlerde tasarlanan emojilerin unicode 6.0 ile standartlaştırıldığı ve 722 karakter oluşturulduğu görülmektedir. Küresel popüleritesi gün geçtikçe artan emojilere yenilerinin eklenmesi için çalışmalar sürdürülmektedir.

Sözlük hazırlama ve yazma ilkelerini, kurallarını geliştirme ve uygulama alanına çıkarma işini amaç edinme sözlükçülüğün çalışma alanına girmektedir.

Bu çalışmada sözlük hazırlarken emojilerden yararlanılabilir mi? sorusuna yanıt aranacaktır. Bir kavramı, bir duyguyu, bir eylemi emojilerle açıklamanın sözlük kullanımını teşvik edip etmeyeceği, bu yolla sözlük kullanıcılarının söz varlığının zenginleşip zenginleşmeyeceği ve de popüler anlamda eğlenceli bir öğretim /öğrenme işine dönüşüp dönüşmeyeceği hususları tartışılacaktır.

Anahtar Sözcükler: Emoji, Sözlük, Sözlükçülük.

IS IT POSSIBLE TO UTILIZE EMOJIS IN LEXICOGRAPHY?

Abstract

Emojis are defined as alternatives of non-verbal communication in popular culture, the new language of digital communication and graphic based signs which express concepts and thoughts beside the facial expressions telling the concepts and feelings. The word etymologically consists of "e" which means "picture" and "moji" "letter, character" in Japanese. In the first half of the 20th century emojis were designed in different forms and were standardized with 6.0 Unicod, and 722 characters were formed by Japanese producers. The studies are going on for new emojis whose global popularity is increasing day by day.

The study field of lexicography aims preparing dictionaries and developing its principles and rules, and it presents them to application field. The answer to the question of "Can we make use of emojis while preparing dictionaries?" is the aim of the present paper. Some points will be debated such as whether expressing a concept or feeling through emojis encourage

* 13-16 Kasım 2017 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen Türk Dili Konuşan Ülkeler Kurultayında sözlü bildiri olarak sunulmuş bildirinin gözden geçirilmiş ve düzenlenmiş şeklidir.

** Prof. Dr.; Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, gulselsev@gmail.com.

usage of dictionaries, by this way whether the vocabulary of the users of dictionaries would be enhanced and whether this would be turn into a joyful learning/teaching activity.

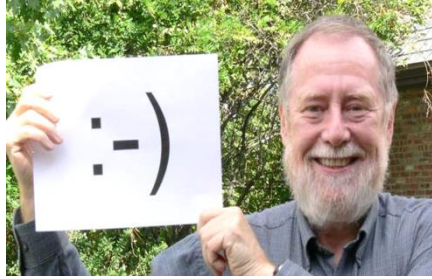
Keywords: Emoji, Dictionary, Lexicography.

Popüler kültürde sözsüz iletişimin alternatifi, dijital iletişimin yeni dili, duyguları anlatmaya yönelik yüz ifadelerinin yanı sıra birtakım kavram ve düşünceleri de anlatan grafik temelli simgeler “emoji” olarak tanımlanır.

Emojinin atası sayılabilecek olan bir kavram emoticon’dır. Emoticon, bir yüz ifadesinin kısaltılmış hâli olarak tanımlanmakta ve büyük oranda noktalama işaretlerinden oluşmaktadır. Emoticon sözcüğü İngilizce emotion (duygu) ve icon (ikon) sözcüklerinin birleşiminden oluşmuştur. (Gürçayır, 2009: 113)

İlk emoticon kullanımı 1979’da Kevin Mackenzie tarafından, e-postanın kuru dilini yumuşatma amacıyla ve “:-)” simgesi ile gerçekleştirilmiştir. (Gökalioğlu vd. 2016: 67)

İlk emoticon kullanımının, Carnegie Mellon Üniversitesi Bilgisayar Bilimleri Bölümünden Scott Fahlman tarafından 19 Eylül 1982’de gerçekleştirildiği belirtilmektedir. Buna göre, dünyanın ilk emoticonu “:-)” iken, ikinci emoticonu ise “:-(” olmaktadır.

Resim 1: Scott Fahlman

Emoticon;

1. doğrudan yüz ifadeleri ile eşlenen duygulara ilişkin göstergeler,
2. geleneksel olarak yüz ifadeleri ile eşlenen duygusal olmayan anlamlara ilişkin göstergeler,
3. geleneksel olarak yüz ifadeleri ile eşlenmeyen eyleyici güç göstergeleri olarak 3 biçimde ele alınmaktadır. (Dresner ve Herring, 2010).

Emoji ise duyguları anlatmaya yönelik yüz ifadelerinin yanı sıra birtakım kavram ve düşünceleri de ifade eden grafik temelli simgeler olmaktadır. Bu simgeler arasında ev, otomobil, yiyecek-içecek, hayvanlar gibi çok çeşitli öğeler bulunmaktadır. (Novak vd. 2015: 1-2)

İlk emoji, 1990'lı yılların sonunda Japonya'da NTT DoCoMo firmasının mobil internet platformunda çalışan üyelerden biri olan Shigetaka Kurita tarafından yapılmıştır. Japon kültüründe her duygunun ifade edilmesi hoş karşılanmadığından Kurita, iletişim seçeneği yaratmak için dijital ifadeler geliştirme yoluna gitmiştir (Posta Gazetesi, Erişim: 7 Ekim 2017).

Resim 2: Shigetaka Kurita

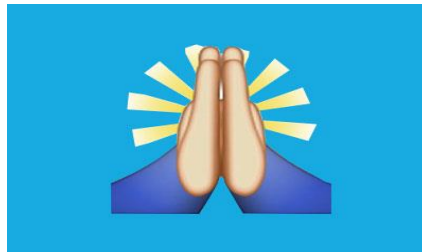
Resim 3: Japon telekom firması Docomo'nun cihazlarına eklediği ilk emoji.

Sözcüğün kökenine bakıldığında; Japonca'da picture (resim) anlamına gelen “e” ve letter, character (harf, karakter) anlamına gelen “moji” sözcüklerinden oluştuğu görülmektedir. (Gökaliiler vd. 2016: 68).

Emoji için TDK 1 ağustos 2017 tarihinde sözcüğün Türkçe karşılığı olabilecek sözcükleri değerlendirmek üzere vatandaşlardan öneriler istemiştir. Ancak TDK tarafından emoji'ye karşılık henüz bulunmamıştır.

Sözcük Merriam-Webster sözlüğüne eklenmiştir. Sözlükte yer alan tanıma göre emoji; elektronik iletişimde kullanılan (metin mesajları, e-posta, sosyal medya) ve yazarın duygusal tutumunu ifade eden, bir enformasyonu kısa ve öz biçimde aktaran, bir mesajı neşeli biçimde sözcük vb. kullanmadan ileten her türlü küçük resim, simge, ikon olmaktadır (Emogi, 2015: 39).

Kültürel Farklılıklar: Farklı kültürlerden pek çok bilgisayar kullanıcısının gündelik iletişimde bir yer edinen bu ifadelerin hangi kültürden yola çıkılarak tasarlandıkları, kültürel çeşitlendirmelerinin olup olmadığı ve bu ifadelerin kültürlerin özgünlüğünü ortadan kaldırıp kaldırmadığı soruları sorgulanabilir. İfadelerde kullanılan iki eli birleştirip dua etme jestinin bütün inançlara genellenemeyeceği söylenebilir (Gürçayır, 2009: 113).

Resim 4: Dua etme emoji

Kullanım: İnsanlar bunu dua ya da minnettarlık anlamında kullanıyorlar.

Orijinal anlam: Japon kültüründe ise, özür dileme ya da şükran sunma (özellikle bir yemeğin ardından) anlamında kullanılıyor.

Farklı kültürlerden insanların kendi kültürlerindeki anlamlara karşılık gelmesi de ifadeleri kullanmaya devam etmelerini Nora Barry (2007: 55) “Talking Pictures” başlıklı yazısında insanlığın ilk metinlerinin aslında resimler olduğuna ve 21. yüzyıl iletişim araçlarında insanların tekrar resimlerle konuşmaya başladıklarına dikkat çekerek konuya farklı bir bakış açısı kazandırmıştır:

“İnsanlığın ilk metinleri aslında resimlerdi. Yazılı iletişim bir dizi imaj ve resim yazılara dayalıydı. Yazılı dilin gelişiminden sonra bile imajlar iletişim araçlarına hâkim oldu. Şimdi 21. yüzyılın başlarında bile toplum imaja dayalı dile dönüyor görünüyor: Yazılı (elektronik) dil ikonlar ve imajlarla dolu.”

Resim 5: Mısır hiyeroglifleri ve Emojiler

Steven L. Tanimoto'nun da (2007: 2). “Representation and Learnability in Visual Languages for Web - Based Interpersonal Communication” başlıklı yazısındaki görüşleri Barry'nin yaklaşımlarını destekler niteliktedir. Tanimoto, ikonların evrenselliğini ikonun sembolden farklı olduğunu belirterek açıklamaya çalışır: “İkonun kişinin yorumlarından bağımsız tek başına bir anlam ifade ettiğini belirten” Tanimoto, bu sayede görsel dilin evrensel olduğu şeklindeki yargıyı destekler.

Dijital Dünyanın Ortak Dili “Emojiler” Hakkında İlgi Çekici Bilgiler

Japonya’da başlayan bu salgın Amerika’dan başlayarak tüm Dünyada kültürel bir fenomen hâline geldi. Öyle ki, emoji sanat sergileri, emoji şiir kitapları, emoji sosyal ağları ve emoji müzik videoları bile (Katty PERRY) var. Hatta tasarımcı imzası taşıyan dijital bir çift emojili terliği 340 dolara alma imkânınız dahi bulunuyor.

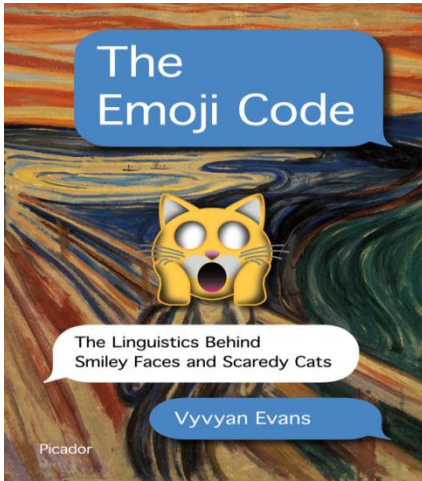
Resim 6: Dünya emoji günü: 17 Temmuz

Dilsizler için işaret diline alternatif geldi. Emoji tercümanlığı isimli yeni bir meslek türedi. Oxford Sözlüğü 2015'te yılın sözcüğü olarak bir "emoji"yi belirledi. Gözünden yaş gelene kadar gülme. Bu emoji'nin ABD'de yüzde 17, İngiltere'de yüzde 20'lik oranla en çok kullanılan emoji unvanını taşıdığı belirtildi.

Resim 7: Gözünden yaş gelene kadar gülme emoji

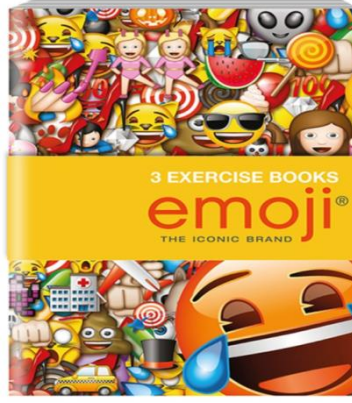
Bu yıl vizyona giren Emoji filmi 702 milyon hasılat yapmıştır. 2010'da kullanım oranı yüzde 10 olan emojiler, bugün yazışmaların yüzde 74'ünde kullanılmaktadır. Kullanıcılar arasında 60 yaş üstü grup da bulunmaktadır (7 Ekim 2017 tarihli Posta gazetesi).

Resim 8: Emojilerle ilgili bir kitap: Emoji Kod

Resim 9: Emojilerle yapboz ve Alıştırma Kitabı

Resim 10: Emojilerle Alıştırma Kitabı.

Emojilerle ilgili belli başlı internet siteleri:

www.getemoji.com

www.heartemoji.com

www.emojitracker.com

www.emojiler.com

www.emojicopy.com

www.emojipedia.org

www.emojikeyboard.org

www.emojiart.org

www.emojiry.com

www.emoji.com.tr

www.copyandpasteemoji.com

www.iemoji.com

www.emojibase.com

www.emojidex.com

www.emojimeanings.org

vd.

20. yüzyılın sonunda Japon üreticiler tarafından farklı biçimlerde tasarlanan emojilerin, Unicode (Evrensel kod) 6.0 ile standartlaştırıldığı ve 722 karakter oluşturulduğu görülmektedir. Böylece tüm cihazlarda emojiler kullanılabilir hâle getirildi (Novak vd. 2015: 2).

İlk olarak 1990'ların sonlarında Japon mobil telefonlarında ortaya çıkan ve iPhone'larda yer alan anlık mesajlaşmalarda kullanılan emojiler, daha sonra Android ve diğer işletim sistemlerinde de yaygınlaşmış ve sosyal medyanın etkisiyle dünya çapında popülerlik kazanmıştır (Teta, 2016).

Apple marka cihazlara emoji klavyesini eklemesinden bu yana kullanımı hızla artan ve internet kısaltmalarının yerini alan emojiler internet nüfusunun %92'si tarafından kullanılmaktadır (Emogi, 2015: 4-7).

Emojiler her ne kadar standartlaştırılmış olsalar da farklı mobil cihazların farklı ara yüzlere sahip olması nedeniyle tasarım farklılıkları taşımaktadır.

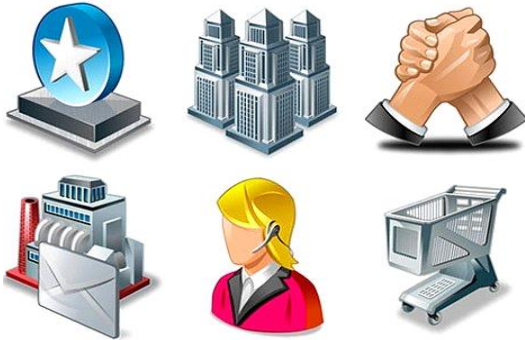

Resim 11: Aynı emoji türlerinin farklı tasarımları **Resim 12:** Dünya milletlerinde emoji popülerlikleri Apple/WhatsApp
Neden emoji bu kadar popüler hâle geldi?

Bunun en büyük sebebi çok fazla sabırsız olmamız. Sesli mesajlar, aramalar, e-postalar zaman alıyor, mesajlaşma ise daha basit, emoji ise mesajlaşmanın kendi içindeki en pratik yöntemi.

Tek bir emoji uzun bir cümlenin barındırdığı duyguları ifade edebiliyor...

Cambridge Üniversitesine göre emoji kullananlar çok daha popüler ve güçlü...

Resim 13: İş yazışmalarında emoji

Resim 14: Şifrelemede emoji

Şimdiye göre 48 kat daha güvenli ve daha fazla hafızada kalıyor. 44 farklı ifade ile 3 milyonun üzerinde olasılığın olduğunu belirten bir İngiliz firması 4 haneli şifrelemelerde emoji seçeneğini getireceğini açıkladı.

Resim 15: Emojileri analiz ederek yemeğinizi gönderen servis

Twitter üzerinden çalışan sistem o anki ruh hâlinize göre gönderdiğiniz emojiyi analiz edip size ona uygun bir yemek gönderiyor!

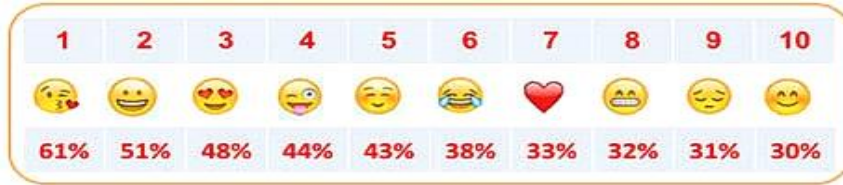
Resim 16: 2014 sonu itibarıyla emoji ailesi tüm ten renklerine hitap etmeye başladı

Dünyada emoji alışkanlıklarıyla öne çıkan ülkeler:

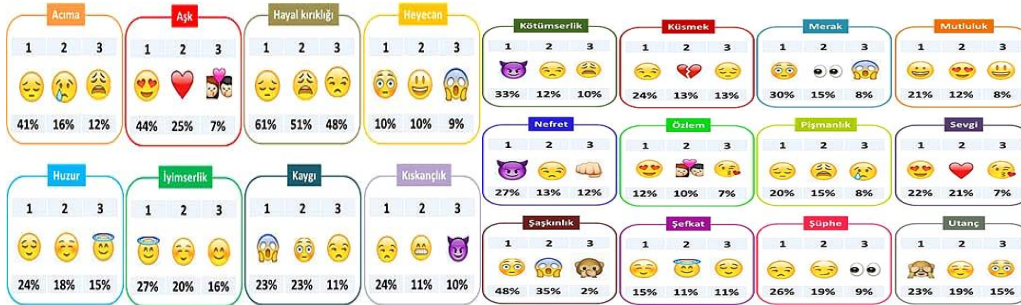
Romantiklikleriyle ünlü Fransızlarda kalp ve evlilik emojisini, eşcinsel evliliğin yasal olduğu ülke Amerika ise LGBT emojisini en fazla kullanan ülkelerin başında geliyor. Rusya'da romantik emojiler, öpücük figürleri; Arapça konuşulan ülkelerde en fazla çiçek ve saat emojileri; eğlenceli kişilikleri ve partileriyle meşhur İspanya'da parti emojileri; en hayvan sever ülkeler arasında yer alan Brezilya'da kedi emojileri; Avustralya'da alkol temalı emojiler ve tatil emojileri; dünyanın güvenli ülkelerinden biri olan Kanada'da ise vücudun çeşitli kısımlarını gösteren şiddet temalı emojiler ön planda.

Türkiye'de durum?

Digital Age dergisinin araştırmasına göre;

Resim 17: Türkiye'de emoji kullanım oranları

Resim 18. Hangi duygularda hangi emojileri kullanıyoruz ?

Emojiler, sadece duyguları ifade etmek için değil birtakım kavram ve düşünceleri de anlatarak artık günlük hayatımızın bir parçası hâline gelmiştir. Öyle ki, hangi emoji seni

anlatıyor? Hayata bakış açımı temsil eden emoji hangisi? Sorularına cevap arayan eğlenceli testler bile düzenlenmiştir.

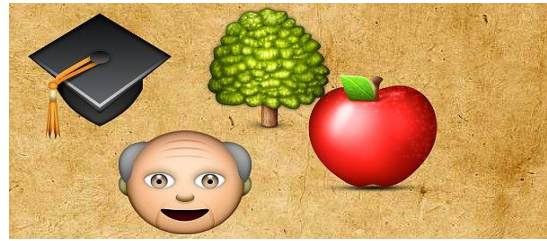
Emojilerle hazırlanmış eğlenceli sorulara örnek verelim:

Resim 19: Emojilerle anlatılan ülkeyi bulma
Cevap: İspanya

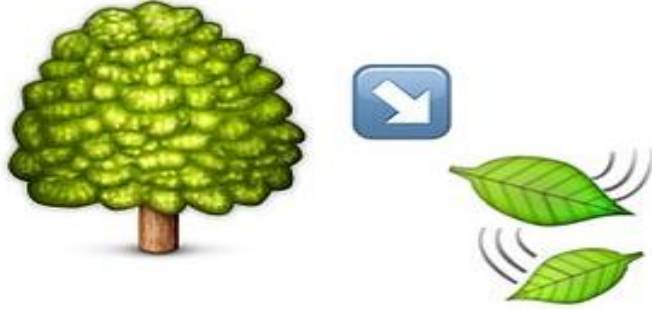
Resim 20: Emojilerle anlatılan atasözünü bulma
Cevap: Deliye her gün bayram

Resim 21: Dünya tarihindeki bazı olayları bulma emojilerle anlatma
Cevap: Newton'un yer çekimi kanunu

Resim 22: Türkiye tarihindeki bazı olayları bulma emojilerle anlatma
Cevap: İstanbul'un fethi

Resim 23: Emojilerle anlatılan dizileri bulma emojilerle anlatma
Cevap: Yaprak Dökümü

Resim 24: Türk romanlarını emojilerden tahmin etme
Cevap: Araba Sevdası

Resim 25: Emojilerle Anlatılan Şarkıları Bulma
Cevap: Ellerim Bomboş

Kullanım alanı bu kadar çeşitli ve geniş olan emojiler neden sözlüklerde kullanılsın, bir diğer ifadeyle emoji sözlükler neden hazırlansın? 2000'li yıllarda küreselleşmenin

yoğun olarak hissedildiği dönemde, uluslararası ilişkilerin de gelişmesine paralel olarak yabancı dilin, özellikle İngilizcenin, büyük önem kazandığını görüyoruz. Bu durum iki dilli sözlüklerin gerekliliğini gündeme getirmiştir.

Bu iki dilli sözlükler, başlıca temel yabancı dil kitaplarını oluşturmaktadır. Öğretim kurumlarında veya herhangi bir alanda her zaman kullanılmaktadır. Kısaca bu iki dilli sözlükler yabancı dil öğrenmek için örnek bir kaynak teşkil etmektedirler. (*Almanca Dil Dergisi*, 1998; Yıl: 2 Sayı: 13; 19)

İki dilli bir sözlüğü kullanan kişi, kullandığı sözlükte, çoğu zaman ve haklı olarak, diğer dile ait olan sözcüklerin tam karşılığını veya kendince uygun gördüğü sözcüğü bulmak ister. İki dilli sözlükler bazı durumlarda, örneğin değişik anlamlara gelebilecek sözcüklerde yetersiz kalabilir. Ayrı dil ailelerine ait sözcükler bire bir karşılık bulamayabilirler (Bingöl, 2006: 199).

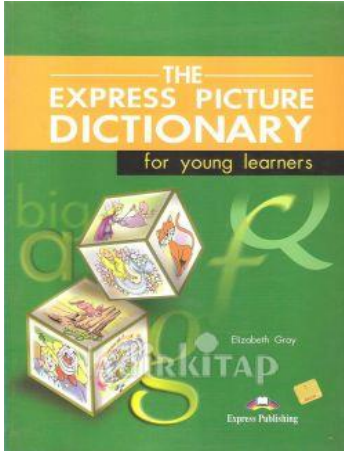
Ancak sözcüklerin diğer dildeki karşılığını tam olarak sözlük kullanıcılarına gösterebilmek, kavratılabilmek için hazırlanan resimli sözlükler ile kısmen de olsa boşluk giderilmeye çalışılmıştır. Çünkü varlığın resmi bütün dillerde ortaktır.

İki dilli sözlüklerin hazırlanmasında emojilerden neden yararlanılmasın?

Resim 25: Resimli İngilizce-Türkçe Sözlük **Resim 26:** Resimli Arapça-Türkçe Sözlük **Resim 27:** Resimli Farsça-Türkçe Sözlük

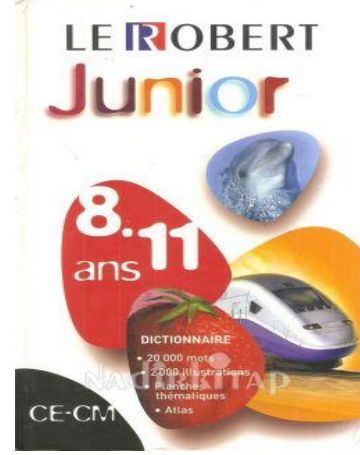
Tek dilli sözlüklere gelince; bazı araştırmacılar iki dilli sözlükler daha çok kullanılabilir, tek dilli sözlüklerin iki dilli sözlüklerden daha yararlı olduğu (Öztürk 1997: 67), iki dilli sözlüğün yeterince kullanılmaması durumunda tek dilli sözlüklere başvurulduğu (Kring, 1986: 262) görüşündedirler.

Resim 28: Resimli İngilizce Sözlük

Resim 29: Resimli Almanca Sözlük

Resim 30: Resimli Fransızca Sözlük

Tek dilli sözlüklerin hazırlanmasında emojilerden neden yararlanılmıyın?

Sözlüklerin yazılma sebebi başka bir dili öğrenme isteğinin yanında (tek dilli / iki dilli) kendi dilinin söz varlığını öğrenme isteğinin doğal bir sonucudur.

Bu sebeple de sözlük tarihi eskidir. M.Ö. XI. yüzyılda Bawetshi'nin hazırladığı yaklaşık 40.000 kelimelik Çince sözlüğü ilk yazılı sözlük çalışması olarak örnek gösterilmektedir.

İskenderiye Müzesi yöneticisi Bizanslı **Aristophanes**'in yaklaşık olarak İ.Ö. 2. yüzyılda hazırladığı sözlük, günümüzdekilere benzer nitelikte olduğu nakledilmektedir. Sözlük faaliyetinin bu kadar eski olması bu işin bir dilbilim dalı ile sürdürülmesini gerektirmiştir: **sözlükbilimi/sözlükçülük/leksikografi**

Sözlükçülük, bir dilin ya da karşılaştırmalı olarak çeşitli dillerin söz varlığını sözlük biçiminde ortaya koymaya yönelik, bu amaçla yöntemler koyarak uygulama yollarını gösteren bir dilbilim dalıdır. (Aksan, 1990: 71)

TDK TS'de (2011: 2157) bir dilin veya karşılıklı olarak daha fazla dilin söz varlığını sözcük biçiminde ortaya koymak üzere yöntemleri araştırma, sözlük hazırlama, yazma ilkelerini, kurallarını geliştirme ve uygulama alanına çıkarma işi, sözlük bilgisi, sözlükçülük, lügatçilik, leksikografi şeklinde tanımlanmaktadır.

Sözlükçülük, kuramsal ve uygulamalı sözlükçülük olmak üzere iki alt kola sahip bağımsız bir bilim dalıdır. Kuramsal sözlükçülük, sözlük araştırmaları ile ilgilidir. (Zengin, 2010: 227)

Uygulamalı sözlükçülük sözlük hazırlama ile ilgilidir. Sözlük hazırlama, Kocaman'a göre, "bir ya da daha çok dilin sözvarlığında ve sözcük birleşimindeki birimleri gözleme, derleme, seçme ve betimleme işidir (Kocaman, 1998: 111)

Sözlükçülük'ün bu kolunda kuramsal çalışmalarla ortaya çıkarılan yeni ilke ve yöntemlerle tespit edilen ihtiyaçlara göre sözlüklerin söz varlığını hazırlama, düzenleme, denetleme ve kullanıcılara sunma işi gerçekleşir. Bu yönüyle sözlükçülük, dil dışı unsurları da içinde barındırır. Sözlükçülük, başta dil biliminin verileri olmak üzere pek çok bilim dalının ürettiklerinden yararlanan disiplinler arası bir bilim dalıdır. (Usta, 2010: 98)

Disiplinler arası bir çalışma alanı olarak çok farklı dallarla ilişki içinde olan sözlükçülük örneğin bilgi teknolojileri, pazarlama teknikleri vb. alanlarla da ilgili olabilmektedir. Ayrıca dil sahası dışında toplumbilim, ruhbilim, kökenbilim, nörobilim vb. disiplinler ile sözlükçülük arasındaki ilişki de dikkat çeker (Kahraman, 2016: 3308).

SONUÇ

Sözlük, bir dildeki anlam ayırıcı birim olarak sözcük birimlerin tümünü ya da bir bölümünü, genellikle alfabetik, kimi zaman konulara ya da kavramsal alanlara göre tanımları, tanıkları, söylenişleri, kökenleri, kullanımları, dilbilgisi ulamları, eş ve zıt anlamlıları ya da bir başka dildeki karşılıkları ile veren/sunan yapıtlardır (Vardar, 1998: 191).

Bütün milletlerin hayatında sosyokültürel değişimin, gelişimin izini sürmek için en değerli kaynak sözlüklerdir (Kahraman, 2016: 3289).

Sözlükçülüğün asıl amacı, bir dilin sözcük hazinesinin tasvirini yapmak için prensip, ilke ve yöntemlerin bilimsel olarak oluşturulması için dilin yapısında yer alan sözcüklerin incelenmesini değişik kullanım açılarından ele alarak sözlüğün oluşturulmasını sağlamaksa (Usta, 2010: 93) ve bunun için disiplinler arası bir bilim dalı olarak farklı alanlarla ilişki içindeyse sözlük hazırlayıcıları yeni bir iletişim dili olan emojileri göz ardı etmemelidir.

Zira sözlükçülükte temel amaç kullanıcı dostu (odaklı) gelişmiş sözlükler hazırlamak ve/veya hazırlanmasına yardımcı olacak bilgileri sunmaktır (Erdoğan, 2015: 50).

2015'te dünyanın en popüler sözcüğünün, bir sözcük değil de bir emoji olarak belirlenmesi, iletişimde sözcüklerden ziyade resimlerin ya da ikonların öneminin arttığına işaret etmektedir (Kurtoğlu, 2016: 145).

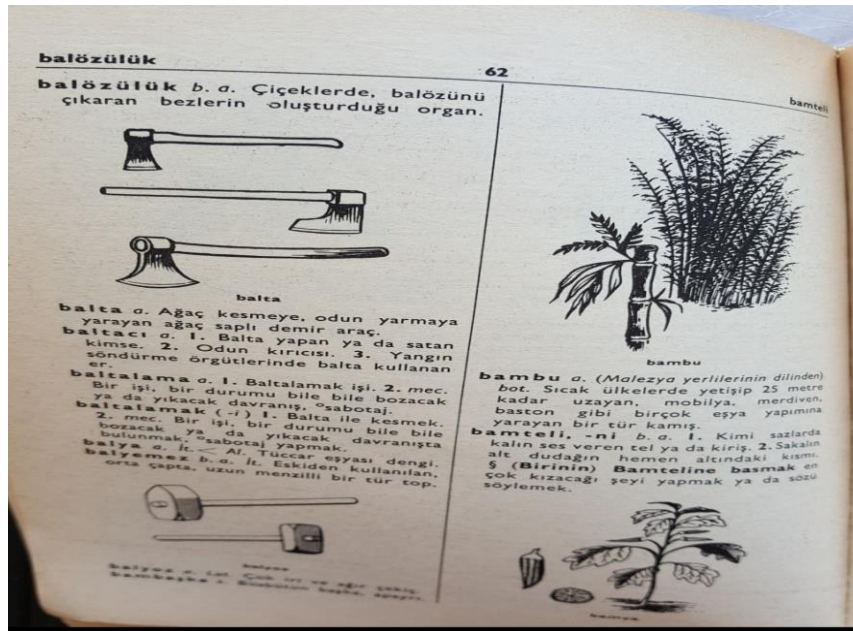
Gerek tek dilli sözlüklerde gerekse iki dilli sözlüklerde resimlerden yararlanılarak resimli sözlükler hazırlandığı yukarıda belirtilmişti.

Uluslararası görsel dil olan emojilerin yazı dilinden daha çabuk öğrenilebileceği ve daha işlevli kullanılabileceği (Tanimato, 2007: 2) görüşünden hareketle tıpkı resimli sözlükler gibi emojili sözlüklerin de hazırlanması sağlanmalıdır.

Konuyu Türk sözlükçülüğüne bağlarsak, geleneğimizin Kaşgarlı Mahmud'un hazırladığı *Dîvânü Lugâti't-Türk* (1072-1077) ile başladığını hatırlayarak Cumhuriyetin kurulmasından sonra yazı devrimi (1928) ile Türk dili için sözlük hazırlama çalışmalarının hız kazandığı, 1932 yılında kurulan şimdiki adıyla Türk Dil Kurumuna resmî ve bilimsel anlamda Türk dili çalışmalarının yanında sözlük hazırlama işinin de devredildiği bilinmektedir.

Resim 31: 1977 tarihli TDK Resimli Türkçe Sözlük Resim 32: 1977 tarihli TDK Resimli Türkçe Sözlükten örnek sayfa

Resim 33: 1977 tarihli TDK Resimli Türkçe Sözlükten örnek sayfa

Emojiler, dijital iletişimde her zaman metni süslemek için kullanılmamakta, metinle birlikte kullanıldığında ifadenin anlaşılmasını kolaylaştırmaktadır. (Cohn, 2015) O hâlde

görselliği ön plana almış bir sözlükte yer alan sözcükler üstelik popüler kültür taşıyıcısı resim, grafik, ikon vb. ile pekiştirildiği zaman hem sözlük kullanımı artacak hem de farkında olmadan sözlük kullanıcılarının söz varlıkları zenginleşecek ve eğlenceli bir öğrenme/öğretme işi söz konusu olacaktır.

Yüz Emojilerinin (tercih sebebi) Sözlüklerdeki Kullanımına İlişkin Teklifler

Resim 34: Samimiyeti, sarılmayı açıklarken

Resim 35: Öpücük ya da öpmeyi açıklarken

Resim 36: Şımarıklığı açıklarken

Resim 37: Çılgın ya da hınzır olmayı açıklarken

KAYNAKLAR

- AKSAN, D. (1990). *Her Yönüyle Dil*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Almanca Dil Dergisi*, (1998). Material für den Deutschunterricht in der Türkei, Sözlükler. Yıl: 2 Sayı: 13
- BARRY, N. Talking Pictures. www.cceol.com/asp/getdocument.aspx?logid=5&id=54013013-E95B-11D9-B838-00D0090CDDDB2. [Erişim: 19 Ekim 2017]
- BİNGÖL, Z. (2006). "Sözlük ve Sözlükçülük Üzerine Bir Araştırma." *Akademik Bakış Dergisi*, S 9, s. 197-207
- BOZ, E. (2015). "Kullanıcı-Sözlük İlişkisi." *Erdem*, S 69, s. 41-52.
- COHN, N. (2015). Will emoji become a new language? *BBC Future*, <http://www.bbc.com/future/story/20151012-will-emoji-become-a-new-language> [Erişim: 20 Ekim 2017]
- DRESNER, E. ve HERRİNG S. C. (2010). "Functions of the Nonverbal in CMC: Emoticons and Illocutionary Force." *Communications Theory*, 20, 249-268.
- GÖKALİLER, E. ve SAATCIOĞLU, E. (2016). "Reklamlarda Emoji Kullanımı: Emoji İçerikli Reklamlara Yönelik Tüketicilerin Tutumlarının Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma." *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi* Cilt:19, Sayı:2, s. 63-91.

- GÜRÇAYIR, S. (2009). “İnternet Çağının Hiyeroglifleri ya da Evrenselleşen Sanal Bedenler: MSN İfadeleri.” *Milli Folklor*, 21 (83), 111-115.
- KAHRAMAN, M. (2016). “Sözlük Bilim Kuram, İlke ve Yöntemler Üzerine.” *İnsan Ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, Cilt: 5, Sayı: 8, s. 3288-3312.
- KOCAMAN, A. (1998). “Dilbilim, Sözlük ve Sözlükçülük.” *Kebikeç* Sayı:6, s. 111-113.
- KRINGS, H. P. (1986). Was in den Köpfen von Übersetzer vorgeht, Tübingen.
- KURTOĞLU, R. ve ÖZBÖLÜK, T. (2016). “Görsel İletişim Çağında Markaların Emoji’ye Adaptasyonu.” *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Yıl: 4, Sayı: 29, s. 144-155.
- NOVAK, P.K. vd. (2015). Sentiment of Emojis. *PLoS ONE* 10 (12), 1-22.
- Oxford Online Dictionaries.* (2016). Definition: Emoji, <http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/emoji>, [Erişim: 7.10.2017]
- ÖZTÜRK, İ. (1997). Fachsprachliche - Onorientierte Übersetzungsprobleme. *Meslek Diline Yönelik Çeviri Sorunları*, Sakarya: T.C. SAÜ Rektörlüğü Yayın No: 21.
- Posta Gazetesi* [Erişim: 7 Ekim 2017]
- TANIMOTO, S. L. Representation and Learnability in Visual Languages for Web-Based Interpersonal Communication. [Erişim: 15 Ekim 2017] www.cs.washington.edu/research/metip/vl/vl97.ps.Z
- TETA, S. (2016). Emojis: Evolution of a wordless language. *The New Times*, <http://www.newtimes.co.rw/section/article/2016-03-27/198395/> [Erişim: 18 Ekim 2017]
- Türkçe Sözlük*, (2011). Ankara: TDK Yayınları
- USTA, H. İ. (2010). “Sözlükçülük ve Sözlük Araştırmacılığı.” *Modern Türklük Araştırmaları Dergisi*, Cilt 7/2, s.92-101.
- VARDAR, B. (1998). *Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: Multilingual Yayınları.
- ZENGİN, D. (2010). “Türkçenin Tersine Sözlüğü.” *Türkiye’de ve Dünyada Sözlük Yazımı ve Araştırmaları Uluslararası Sempozyumu Bildirileri*, İstanbul: Kubbealtı Neşriyat.